

Regeringskansliet
Näringsdepartementet
103 33 Stockholm

Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändringar av rådets förordning (EEG) nr 3821/85 om färdskrivare vid vägtransporter och om ändringar av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 561/2006 (KOM (2011) 451) och Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, europeiska och sociala kommittén och regionkommittén Digitala färdskrivare: Färdplan för framtida verksamhet (KOM (2011) 454)

Transportstyrelsen har tagit del av Kommissionens förslag avseende ändring av rådets förordning (EEG) nr 3821/85 om färdskrivare vid vägtransporter och om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) 561/2006 samt tillhörande färdplan för framtida verksamhet, digital färdskrivare och lämnar följande yttrande.

Sammanfattning

Transportstyrelsen ställer sig positiv till förslagen, vilka enligt vad Transportstyrelsen erfar är under bearbetning i Rådet, som avser att återställa och för framtiden säkerställa säkerhetsnivån i systemet, förbättrade plomberingar samt att skapa ett harmoniserat och standardiserat gränssnitt för kommunikation med andra ITS-tillämpningar. Initiativet från Kommissionen att lösa meningsskiljaktigheterna avseende artikel 22bis i AETR-överenskommelsen genom förbättringar i beslutsprocessen är också lovvärt. I övrigt avstyrker styrelsen Kommissionens förslag som enligt styrelsens uppfattning är dåligt underbyggda och bland annat med hänsyn till förhållandet mellan kostnader och nytta.

Mot bakgrund av tidigare erfarenheter av lagstiftnings- och utvecklingsarbete i fråga om färdskrivare anser Transportstyrelsen att den tidplan som Kommissionen lagt fram om införande av nya färdskrivare är något optimistisk. Styrelsen känner också en viss oro inför att en stor andel förändringar nu avses genomföras genom delegerade akter som tidigare har hanterats inom ramen för kommittologiförfarandet.

Enligt Transportstyrelsens beräkning kommer de egna kostnaderna, om alla förslag genomförs, uppgå till 50 miljoner.

Synpunkter på Kommissionens förslag

IT-säkerhet

En av de viktigaste punkterna i förslaget är att återställa och upprätthålla säkerheten (ITSEC-nivå E3 "high") i systemet för färdskrivare. Transportstyrelsen stödjer förslaget men vill betona vikten av en tydlig övergångsstrategi för att behålla komparabiliteten i systemet. Vidare behöver det ytterligare analyseras vilken typ av säkerhetssystem som ska användas, möjlighet att skynda på uppgradering samt avväga kostnaderna för detta mot nyttan.

Kommunikation på distans med färdskrivaren för kontrolländamål

Transportstyrelsen avstyrker förslaget om kommunikation på distans med färdskrivaren för kontrolländamål. Skälet till detta är att riktade kontroller inte medför någon nytta. Åtgärden ger undermåliga vägkontroller om detta innebär att de som har en grön markering i detta system inte ska stoppas för vägkontroll. Vidare ska enligt förslaget inga uppgifter om förarens identitet, aktiviteter eller fordonets hastighet överföras. En av vägkontrollens viktigaste kontrollmoment är att konstatera om föraren använder rätt kort (sitt eget) och om detta är giltigt. Vägkontrollen är det enda tillfälle då detta kan kontrolleras. Vidare utför merparten av de kontrollorgan i Europa som ansvarar för kör- och vilotidskontrollen även andra kontrollmoment. Där inryms kontroll av mått- och viktbestämmelser, lastsäkring, gemenskapstillstånd, behörigheter, nykterhet m.m. Enligt förslaget skulle en förare som följer bestämmelser om kör- och vilotider, samt färdskrivare kunna överträda andra bestämmelser utan upptäckt. Detta torde enligt Transportstyrelsens uppfattning inte vara Kommissionens mening.

Integrering av förarkort med körkort

Integrering av förarkort med körkort är ett komplicerat förslag som innebär stora kostnader, ett mycket komplicerat juridiskt arbete med förutom detta regelverk även körkortsdirektivet. Det råder stora skillnader i regelverken avseende giltighetstid, skäl för omhändertagande och återkallelse. Vidare utgör förarkortet en utfärdad handling som skall sitta i färdskrivaren från arbetspassets början till dess slut. För de medlemsstater som använder körkortet som annan legitimationshandling innebär detta att den möjligheten tas bort under tiden förarkortet sitter i färdskrivaren. Vidare kan konstateras att körkortet fysiskt inte har utrymme för mer information i text. Transportstyrelsen avstyrker förslaget.

Automatisk registrering av lokaliseringssuppgifter (Positionering)

För att automatiskt ge en positionsangivelse för arbetspassets början och slut utgör förslaget om automatisk registrering av lokaliseringssuppgifter (positionering) ett utmärkt exempel på hur den administrativa bördan för föraren och företaget kan minskas. Här bör dock kostnaden övervägas i förhållande till nyttan samt möjlighet till andra lösningar såsom positionering via 3G-system eller liknande. På sidan 6 i Kommissionens förslag står skrivet om att ”ge tillsynsmyndigheterna mer information för kontroll av efterlevnaden av sociallagstiftningen”, vilket är ett helt annat användningsområde av lokaliseringssuppgifterna. Mot bakgrund av det sistnämnda avstyrks förslaget.

Integrering av digitala färdskrivare i intelligenta transportsystem (ITS)

Transportstyrelsen stödjer förslaget om ett harmoniserat och standardiserat gränssnitt för kommunikation med andra ITS-tillämpningar. Förslaget är relevant och viktigt för systemets framtid. Det bör dock övervägas om lösningar av detta slag verkligen behöver en särskild lagstiftning eller om de ändå kan utvecklas av industrin.

Öka verkstädernas trovärdighet

I Sverige finns redan nationella bestämmelser med åtgärder som motsvarar de förslagna och vilka syftar till att öka verkstädernas trovärdighet. Av denna anledning anser Transportstyrelsen att någon överstatlig reglering inte behövs. Förslaget avstyrks därför. Styrelsen vill dock lyfta fram att en förlängning av giltighetstiden för verkstadskort från ett till två år skulle vara en lämplig åtgärd som skulle innebära en förenkling och minskning av den administrativa bördan för verkstäderna.

Minimiharmonisering av påföljder

Eftersom maximinivån för sanktioner skiljer sig avsevärt mellan medlemsstaterna har Transportstyrelsen svårt att se att en harmonisering av minimipåföljderna enligt förslaget skulle ge eftersträvat resultat. Transportstyrelsen avstyrker därför förslaget.

Elektroniskt utbyte av information om förarkort

Transportstyrelsen motsätter sig att födelseort ska vara en tvingande uppgift i registret. I version 1.4 av TACHONET var uppgiften frivillig och i nu gällande version 1.5 finns uppgiften överhuvudtaget inte med. Uppgiften om födelseort är inte relevant men däremot borde uppgift om förarkortsnummer återfinnas i registren för att ge korrekta och snabba svar.

Utbildning av kontrolltjänstemän

Kommissionens uppfattning att det ska krävas en utbildning för kontrolltjänstemän anser Transportstyrelsen vara klokt i sig. Styrelsen ställer sig

emellertid mycket tveksam till om det med hänsyn till subsidiaritetsprincipen kan regleras i förordning. Om detta ska regleras på överstatlig nivå föreslår Transportstyrelsen att det istället sker genom en ändring av Europaparlamentet och rådets direktiv 2006/22/EG. I Sverige kommer kravet på utbildning nationellt att regleras i Polisens föreskrifter. Att medlemsstaterna har en tillräckligt god samt likvärdig utbildning av kontrolltjänstemän är viktigt och Transportstyrelsen vill här peka på Kommissionens engagemang i TRACE-projektet (Transport Regulators Align Control Enforcement). Transportstyrelsen avstyrker därför förslaget.

Tillämpningsområde för förordning (EG) nr 561/2006

Transportstyrelsen stödjer förslaget om ändring av tillämpningsområdet för förordning (EG) nr 561/2006 med anledning av att det innebär en regelförenkling och en minskning av den administrativa bördan för förare och företag. Det bör även övervägas att införa ytterligare undantag. Transportstyrelsen vill nämna artikel 3.g där körning i anslutning till reparation, underhåll och årlig kontrollbesiktning skulle kunna undantas. Idag är endast provkörning i samband med reparation och underhåll undantagen. Vidare är det lämpligt att artikel 13.1 h utökas med fordon som utför underhåll av spåranläggningar för järnvägstrafik.

Standarder för plombering

Transportstyrelsen stödjer förslaget om utarbetande av standarder för plombering som kommer att leda till tydliga krav i fråga om plombering av färdskrivare.

Förbättra beslutsprocessen mellan fördragsslutande parter i AETR

Transportstyrelsen stödjer initiativet från Kommissionen att förbättra beslutsprocessen gällande art. 22bis i AETR-överenskommelsen.

Fältprov av ännu inte typgodkända färdskrivare. Art. 16

Transportstyrelsen avstyrker förslaget om fältprov av ännu inte typgodkända färdskrivare (art. 16). Styrelsen gör detta mot bakgrund av att Kommissionen i ett brev till medlemsstaterna den 19 juli 2010 tydligt förklarar att dessa fälttester faller under artikel 3.g i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 561/2006 och därmed är undantagna kör- och vilotidsbestämmelserna och krav som avser färdskrivare. För att kunna genomföra förslaget och reglera fältprov behöver artikel 3.g ändras så att färdskrivare inte ingår i tekniskt utvecklingsarbete.

Forum om färdskrivare

Transportstyrelsen tillstyrker förslaget som syftar till att hindra de kontroverser på FN-nivå som förevarits av artikel 22bis. I forumet om färdskrivare ges

AETR-länder som inte är medlemsstater möjlighet att i vissa avseenden ta del av EU-arbete runt den digitala färdskrivaren samt få tillgång till medlemsstaternas expertis inom området.

Förtydligande av tidsregistrering, artikel 30.3, sista stycket

Transportstyrelsen tillstyrker förslaget till förtydligande av artikel 30.3 sista stycket i fråga om tidsregistrering. Detta får förhoppningsvis till följd att tidsredovisningen harmoniseras inom EU.

Ekonomiska konsekvenser för Transportstyrelsen

Vid en grov uppskattning av kommande kostnader med anledning av de föreslagna förändringarna har Transportstyrelsen beräknat den totala kostnaden till 50 miljoner kronor. Av dessa uppgår drygt 10 miljoner kronor kostnader för återställande och bibehållande av IT-säkerheten för färdskrivarsystemet samt korrigeringar och uppdateringar av normgivning och informationsmaterial. Vidare så beräknas ca 40 miljoner kronor för migrering av körkort och förarkort.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Staffan Widlert efter föredragning av utredaren Maria Hed. I ärendets handläggning har i övrigt deltagit verksjuristen Jonas Malmstig, projektledaren Birgit Sääv, områdeexpert Kjell-Åke Sjödin, systemförvaltare Jonna Svensson, systemutvecklare Kent Mattsson, Lars Carlsson samt utredarna Arne Classon, Hans Eriksson, Mats Hjälmlund och Maria Åkerlund.

Staffan Widlert